

תוספת

לרגל יומא דהילולא של כ"ק מרן אדמו"ר

הגאון הקדוש רבנו מרדכי יוסף זי"ע

מאיזביצא

בעל מחבר ספר "מי השלוח"

(ז' טבת)

התוכן :

מפיהם ומפי כתבם (2)

פניני אמרים ומעשיות מרבנו הקדוש בעל "מי השלוח" זי"ע (4)

רשמי השתטחות על ציון רבנו הקדוש זי"ע בעיירה 'איזביצא'

עם קבוצה מאנ"ש שיחי' בראשות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א (17)

יוצא לאור בס"ד

על ידי מכון "תפארת ראדזין"

להוצאת והפצת ספרי רבותינו הקדושים זי"ע מאיזביצא-ראדזין

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פה עיר התורה והחסידות

בני ברק ת"ו

בפרוס יומא דהילולא קדישא ז' טבת תשפ"ה

**יומא דהילולא של אדמו"ר הגאון הקדוש מורנו ורבנו מרדכי
יוסף זללה"ה מאיזביצא, מייסד שושילתא קדישא איזביצא
ראדזין, ובעל מחבר ספר "מי השלוח" זי"ע**

(=נפטר ז' טבת תרי"ד)

בכדי לעמוד ולו במעט על דמות דיוקנו הרוחנית המעניקה חמה בקומתה, של רבנו הקדוש בעל "מי השלוח" זי"ע, אין טוב ומתאים לכך, מאשר להעתיק מדברות קדשו של נכדו ותלמידו רבנו הגאון הקדוש אדמו"ר רבי גרשון חנוך העניך זללה"ה בעל "אורחות חיים", בהקדמתו הנפלאה לספר "בית יעקב" על ספר "בראשית" לאביו רבנו הגאון הקדוש מהר"ר יעקב מאיזביצא זללה"ה.

וזה לשון קדשו של רבנו (שם):

"המורם מתלמידי מורנו רבי שמחה בונם מפרשיסחא זללה"ה, הוא כבוד אדוני אבי זקני הרב החסיד הגאון הקדוש מורנו ורבנו מרדכי יוסף זללה"ה, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

"הוא היה אחד המיוחד שבחדרו, חדר צאן קדשים של רבו, אשר עשה כרבי שמעון בר יוחאי ועלתה בידו. עזב כל ענייני העולם הזה, ומכר ביתו ונחלת אבותיו מחיית פרנסה וכל כלי תשמישו הנשארים לו מאביו הרב הגדול המקובל מוהר"ר יעקב זללה"ה. וכתת רגליו ללמוד תורה, וכלכל עצמו בלחם צר ופת במלח ומים במשורה, ולא מנע עצמו מבית מדרשו של רבו במשך תשע שנים רצופים. רק על שבועות אחדים בשנה נסע לביתו, לפעמים על חג הפסח. ואף כי היה גבר חלש תש הכוח וידוע חולי – מחלת החזה ר"ל, לא הביט כלום לטובת גופו, וסבל צער קור וחום מחוסר בגדי החורף. ואף כי מתולדתו היה ענוג מאד, בן לאביו ורך לפני אמו, גזע משפחתנו המיוחסת עד רש"י ז"ל, ורבי יוחנן הסנדלר, ומזרעא דדוד קא אתינא.

"ושמעתי מפיו הקדוש, שטרם שנסע פעם הראשונה לרבו הקדוש מורנו רבי שמחה בונם זללה"ה, הכין לבבו ונפשו כי יהיה ראוי ומוכן ומוכשר לקבל תורת אמת, ולמד כל ספרי הקבלה אשר היו בבית המדרש שבעירו, עד שהיו כולם שגורים בפיו. והיה מלא תורת ה' במקרא במשנה ובגמרא והלכה ומדרשים וזוהר הקדוש, והייתה משנתו סדורה מאד.

"והרב רבנו שמחה בונם זללה"ה בבואו אליו בפעם ראשונה, אמר לו: "בא ונמדוד עצמינו מי משנינו גדול", ומדד עצמו עמו וסמך ידיו עליו ואמר לו בזה הלשון: "לעת עתה אני גדול ממך, אך אתה עודך צעיר ועול ימים, עוד תוכל לגדול!"

ובפירוש לא כיוון על גידול הקומה, כי רבנו שמחה בונם זללה"ה היה ארוך בדורו, הן בקומה והן בתורה, ואדוני אבי זקני מורי ורבי זללה"ה, עם שהיה ארוך בתורה, אכן קצר הקומה היה.

"וכן שמעתי מפיו הקדוש וגם סיפר, שאמר עליו שהוא כמי השלוח ההולכים לאט וחופש במעמקים, אשר גלל זה נקרא ספרו הקדוש "מי השלוח".

"והוא החל לגלות טעמי תורה בלשון תורה, ולפרש דברי תורה בסדר מסודר. וזכה להפיץ מעיינותיו הקדושים והטהורים מיוסדים על יסודי האמת והאמונה, ולימד דעת לתלמידיו המקשיבים לקולו, והסיר מהם כל מבוכות, והתיר להם כל הספיקות הצריכים ביאור. וליקט סולת נקייה לבאר דברי חכמינו ז"ל האמורים במעטפות ולבושים המסתירים אורם, וכל דבריו יסדתם בהררי קודש. והרביץ תורה לרבים, עד שלמד והבין ולימד דעת את תלמידיו שיבינו בדברי רבנו רבי שמעון בר יוחאי ובדברי האריז"ל כמו שמבינים פשוטי דברי הלכה.

ואף כי לא נכתבו דבריו בחייו, ולו היו נכתבים בחייו לא ספקו עורות אילי נביות...

ואדוני אבי זקני מורי ורבי זללה"ה, הוא היה המיוחד בחדר רבנו שמחה בונם זללה"ה, ששימש כל צרכו ולא מש מאהלה של תורה. ואחר הסתלקות רבנו שמחה בונם זללה"ה, שלש עשרה שנה סבל צער החבאת מערת עדולם, עד שלא הגיע העת עדיין ללמד תורה לרבים בפרהסיא ונפשו בתוך לבאים שכנה. ולימד תורה בצנעה ואת צנועים חכמה.

"עד עת בוא דבר ה' והגיע הזמן, ורוח ה' החל לפעמו בשנת שש מאות לאלף השישי (=שנת ת"ר), היא העת אשר עליו רמז רבי שמעון בר יוחאי בזהר הקדוש (וירא קטז:): "וכד ייתי אלף שתיתאה דאיהו רזא דואו" וגו' (=כאשר יגיע אלף השישי שהוא סוד הוא"ו), ושם (ק"ז) "ובשית מאה שנין לשתייתאה יתפתחון תרעי דחכמתא דלעילא ומבועי דחכמתא לתתא" וגו' (=ובשש מאות שנה לאלף השישי, יפתחו שערי החכמה שלמעלה, ומעיינות החכמה שלמטה), "וכדין יתחזי קשתא בגוונני נהורין" (=ואז יתראה הקשת בשלל גוונים, רמז לאורות החכמה)...

"אכן כל ימיו היו ימי צער וטורד, ומעטים היו, רק שלש עשרה שנה, וגם היה חלש מאד, לא ראה טובה, נרדף בלי חשך מכמה עברים.

"נפטר בשם טוב בשנת תרי"ד, בשבעה לחודש טבת, ומנוחתו כבוד בעיר איזביצא".

(עד כאן - מלשון קדשו של כ"ק מרן הגאון הקדוש בעל "אורחות חיים" זללה"ה, בהקדמה לספר הקדוש "בית יעקב-בראשית").

וכך כותב, בין היתר, נכדו הרה"צ רבי **מרדכי יוסף ליינער** ז"ל **מלובלין** (רבי מאטיע), בדברי הקדמתו לספר "**מי השלוח**" חלק שני, אשר הוציא לאור עולם בלובלין בשנת תרפ"ב:

"נחל נובע מקור חכמה היו שפתותיו, ודרוש דרש רבינו שיעורין תמידין כסדרן בכל יום ויום בלימוד הגמרא על פי דרך האמת, ובשבתות ומועדים מעניינא דיומא, כמה שעות רצופים בכל פעם, כידוע לכל אנשי בריתנו אשר התחסו בצל כנפי אדוני אבי זקני זלה"ה..."

"והנה, אף שתלמידיו היו לאלפים, דורשי ה' ומבקשי תורתו, ובתוכם גם גאונים וצדיקים אשר הרביצו תורה לרבים אחרי פטירת אאזמו"ר זלה"ה, אף על פי כן לא היה גם אחד ביניהם אשר העלה על הכתב תורת רבו. כי כל העדה עדת תלמידיו היו כולם קדושים, וחבבו דבריו עד לאחת כמו הדגים שבים, בעת הגשם פותחים פיהם כמו שלא טעמו טעם מים מעולם. ואחרי שמעם תורת רבם, העמיקו בדבריו כל אחד לפי השגתו וגו' לשמור ולעשות ולקיים עד השיעור השני, ולא היה להם פנאי וצורך, וגם לא לכבוד היה להם להגשים ולצמצם את אשר קיבלו מפה לאוזן בכתב, וקיימו "כתבם על לוח לבך". ומתוך שחסידיהם היו, תורתן משתמרת".

עד כאן לשונו לענייננו.

.....

פניני אמרים ומעשיות

מרבנו אדמו"ר הגאון הקדוש בעל "מי השלוח" זי"ע

כותב הרה"ח ר' יהודה לייב לוויץ ז"ל בספר "האדמו"רים מאיזביצה" (עמ' 40):

"סיפר האדמו"ר רבי צדוק הכהן מלובלין זצ"ל, אחרי סעודת פורים, עת פרש לחדרו כולו התלהבות ושמחה:

"– פעם לווייתי את מורי הקדוש רבנו מאיזביצה בדרכו. זמן מה צעד בשתיקה, ולפתע פתח ואמר:

"הייתי פעם בפשיסחה, בחדרו של הרבי ר' בונם, עת ניגש להבדלה של מוצאי שבת. קם הרבי ר' בונם, אחז את הכוס בידו, פתח ואמר:

"מביט אני לעברן של הדורות אשר יבואו קודם ביאת המשיח, עת יתרגלו יהודים למותרות ולהוצאות גדולות, ושוב לא תספיק להם הפרנסה הרגילה. ייאלצו לחפש

פרנסות צדדיות, ירוצו יומם ולילה אחרי טרף להחיות נפשם, ישקעו כל חיהם בים עמל ויגע. תסמנה שערות ראשי, וציפורני דוקרות את בשר ידי, עת אני מתאר לעצמי לאן יגיעו אז היהודים".

והמשיך רבינו הקדוש מאיזביצה, ואמר:

"-ימים קשים יבואו, חסידים לא יצליחו לפרנס את נשמתם בחסידות בלבד, ייאלצו להוסיף סממנים וסגולות... אלה שיתאזרו באמונה-יזכו לגאולה, ככתוב: "ובני ישראל יוצאים ביד רמה".

ופסק האדמו"ר רבי צדוק את סיפורו, ולא יסף לדבר עוד.

הערת המערכת:

דברים הללו, שצוטטו במקורות מספר בשינויים קטנים, מקורם הבלעדי בספר "אדמו"רים מאיזביצה", כאמור. את מקורו בעצמו - לא ציין. ויתכן כי הדברים הינם מפי השמועה, ואם קבלה היא - נקבל.

ואולם, מכיוון שהובאו הדברים בגנותן של ה"מותרות" (= "לוקסוס" בלע"ז), מן העניין להביא כאן בהקשר לכך "דברי קבלה" מפי רבנו הקדוש בעל "מי השלוח" מאיזביצה זי"ע, בנושא זה, כפי שהובאו במפורש בידי רבנו הקדוש בעל "סדרי טהרות" בספרו הקדוש "אורחות חיים".

וזה לשון ספר הקדוש "אורחות חיים" (סימן מ')::

"ובענין הזה שאנו (מדברים) בו, שלא ירגיל אדם עצמו במותרות ותענוגים, יש מקום אתי להביא דברי קדשו של כבוד אדוני אבי זקני מו"ר הגאון הקדוש זצללה"ה מאיזביצה, שאמר, כי בלאו שכתוב בפרשת שופטים דברים יז, טז) "רק לא ירבה לו סוסים, ולא ישיב את העם מצרימה למען הרבות סוס, וה' אמר לכם "לא תוסיפון לשוב בדרך הזה עוד", נכלל בזה גם זאת-שלא ירגיל האדם עצמו בפזרנות יתירה. שעל זה מורה טומאת זוהמת מצרים שנאמר עליהם "וזרמת סוסים זרמתם", שהיו נקשרים לשטף תאוותם עד שלא היו יכולים להיפרד מזה.

"וכל אדם, כשירגיל עצמו בתענוגים ומותרות, קשה לו להיפרד מהם, להיותו משוקע בהם עד מאד, עד שיהיה נמסר להם כעבד אל אדונו.

"ועל זה מרמז מה שמבואר בזוהר הקדוש ובמדרש, שאין עבד יכול לברוח ממצרים. והיינו, שמרוב הרגלו בתאוות העולם הזה, היה משועבד בדעתו לתאוות הללו, עד שבחר בדעתו וברצונו להיות עבד שמה מלהיות שר בארץ אחרת. וכמו שנאמר (בפרשת בעלותך) "זכרנו את הדגה וגו' ואת הקישואים ואת האבטיחים" וגו'.

"וכן הם כל המותרות, כשירגיל האדם עצמו בהם. ולכן יראה האדם להיזהר בעצמו שלא יכניס עצמו להרגיל במותרות, וצמצומו הוא תקנתו לבל יצטרך לשאול מבני אדם".

עד כאן - מלשון קדשו של רבנו ה"אורחות חיים" זצללה"ה בנידון זה.

ה"אורחות חיים", נכדו של רביו, בעודו ילד, הלך פעם לרחוץ בנהר העובר באיזביצא. הלך להתרחץ בנהר גם הגאון רבי דוד הלוי הורוויץ אב"ד לומאז, מגדולי העדה ומי שהיה מיוחס כבן אחרי בן עד לחוזה הקדוש מלובלין.

עילוי וחריוף היה הנכד הצעיר, מלא שובבות, בעט הילד בהגאון ר' דוד הישיש, כדי למהרו בהליכתו.

אמר לו רבי דוד:

–"דרך ארץ!"

שאלו הילד:

–"למה?"

השיבו הרב:

–"אני נכדו של החוזה מלובלין!

לא הרפה הילד:

–"ואני נכדו של הרבי אשר כאן"..

החזירו רבי דוד:

–"אבל אני נכדו של "החוזה"!"

כשחזרו מהנהר, נכנס הילד לסבו הרבי, וסח לו כל המאורע. נחרד הרבי ואמר:

– "חס ושלום, מה הדמיון? אינני מגיע לקרסוליו של החוזה מלובלין! אבל, אני חי, ותקוותי להגיע למדרגות של רבי שמעון בר יוחאי..."

*

סיפר הרב הצדיק רבי יצחק הוברמן זצ"ל מרעננה, בספרו "בן לאשרי-ברכה משולשת":

'את הסיפור דלהלן-שמעתי מרב אחד ידיד נפשי בפולין, שביקר פעם בחצר קדשו של הגאון הקדוש רבי צדוק הכהן מלובלין.

והנה, בעת כניסתו לחדר קדשו של הרבי, נכנסו בדיוק שני אברכים שמעולם לא היו אצל "הכהן" (=כך היה מכונה הגאון הקדוש רבי צדוק בפי החסידים בפולין), ובאו לקבל "שלום" אצלו כנהוג.

ספר
מ' ה' ש' ל' ו' ח'

נאסף ונלקט מאשר נזכר ממאמרי

כבוד אדמ"ור

הרב הגדול והקדוש נ"י ע"ה פ"ה בוצינא קדישא איש אלקים כבוד קדושת שמו
תפארתו

מוה"ר מרדכי יוסף זצ"ללה"ה

מאיזבצא

ואחרי האספו ונלקח ארון הקודש נלקט שנים ושלשה גרגרים ונחקק בעט ברזל למען ישאר
ברכה להתבשם מדבריו הקדושים

ולרוות צמאון שוקקי דבריו

ולמלאות רצון שוקדי מאמרו הקדושים הובא לבית הדפוס על ידי נכדו הוא בן הרב הקדוש
מאיזבצא שיחיה לאורך ימים טובים אמן.

לפרט דברי קדש לפ"ק

וויין

נדפס בדפוס של האדון אדאלבערמ דעללא שאררע.

צמוד השער של ספר "מי השלוח" דפוס ראשון (וויין כת"ר לפ"ק)

והנה מתעכב "הכהן" אצל אחר מהם, ופותח בשאלה:

"היודע אתה ללמוד?"

"הן", השיב האברך הנשאל.

לאחר יציאתם מן החדר, העז ה"משמש בקודש" ופנה לשאול את הרבי:

–"מה יום מיומיים, כי ישאל הרבי שאלה כזאת את הבא אצלו, שלא כהרגלו? ובפרט אברך חרש, שזה לו הפעם הראשונה והיחידה שביקר אצל הרבי?"

פונה הרבי "הכהן" אל משמשו, ומשבר את אוזניו לאמור:

–"רוצה אתה לדעת למה שאלתי את האברך הנכנס, האם יודע הוא ללמוד? אז קרב הנה, ואספר לך: או אז תבין בעצמך, כי כוונה מיוחדת הייתה לי בעניין. ו"מעשה שהיה-כך היה" – מתחיל הרבי בסיפורו:

–"איש אחד, חסיד איזביצה בעבר, אשר דרכו נפרדה מרבו והחל לנסוע לרבי אחר, החזיק לפרנסתו משק עם שוורים, אותם מוכר היה אחר כך לפריצים, מפרנסתו זו, מתפרנס היה בריווח במשך שנים.

"והנה איתרע מזלו, ומגפת דבר החלה לעשות שמות בעדרי השוורים שלו, שמתו בזה אחר זה, וסבל מכך הפסדים כספיים כבדים. והמגפה לא זו בלבד שאינה נעצרת, אלא מתגברת והולכת מיום ליום, עד כי סכנה של ממש נשקפת לרכושו ולמקור פרנסתו.

מה עושה חסיד, כשהוא נקלע לצרה? נוסע לרבו, כמובן. וכך אמנם עשה החסיד דנן. נסע לרבו, הזכיר לפני הרבי את צרת מגפת הבהמות המכלה את ממונו, וביקש את ברכת הרבי.

לאכזבתו הרבה, לא השיב לו הרבי מאומה, ופטרו לשלום. בפחי נפש חזר החסיד לביתו.

אבל המגפה המוזרה, שאיש אינו מבין פשרה, מוסיפה להכות בבקר כמימים ימימה. עוד מעט, ועלול הוא לצאת נקי מנכסיו, חלילה. ולא עוד, אלא גם ממון אחרים בידו, נדוניות של אברכים היושבים באהלה של תורה, ומפקידים בידיו האמונות את כספי נדונייתם בכדי להתחלק ברווחים; והנה עתה, עלול כל זה לרדת לטמיון! ולא זו בלבד, אלא אף עוון ביטול תורתם, יהיה כרוך על צווארו מה עושים??

אין ברירה, אז נוסעים שוב לרבי. חוזר הוא בשנית לרבי, בוכה לפניו במר נפשו על המשבר הכרוך בעקבותיו, ומתחנן בדמעות שלישי כי יושיענו הרבי בתפלתו וברכתו.

והנה לתימהונו הרב, משיב לו הרבי כך:

"וכי מה יכול אני לעשות? עצה אחת יש לי עבורך: סע לרבך הקודם, הרבי מאיזביצה, רק הוא יוכל להושיעך!"

למשמע "עצתו" של הרבי, צללו אוזניו של החסיד: "מה?! הוא ייסע כעת בחזרה לאיזביצה, לאחר שכבר זמן רב לא דרכה כף רגלו על מפתנה של איזביצה?! והרי לא לחינם פסק מנסיעותיו לאיזביצה, אלא משום שלא מצא את מקומו שם, ולא הסכין להנהגתה ושיטתה של איזביצה, עד כי הרגיש בנפשו דרישת אמת לדרך

אחרת ולרבי אחר. כיצד מסוגל הוא אפוא לשוב על עקבותיו, ובפרט כי דעתו מאז על איזביצה לא נשתנתה כלל, ונשארה בעינה?!"

התחבט אפוא החסיד קשות בנפשו, ושקל את הדברים לכאן ולכאן. מצד אחד – הפסדים כספיים כבדים, שסופם לא נראה באופק; מאידך – כחסיד אמת, שדרכו בחסידות ודבקותו ברבו הנוכחי היא מן הדברים שבנפשו, כיצד אפוא יוכל לסוב על עקבותיו ולשוב למקום שנפשו אינו נמצאת שם? אבל מצד שלישי, הרי אם חלילה יבוא לידי פשיטת רגל, אזי הינו הופך לגורם ישיר בהמטת חרפת רעב על משפחות לומדי תורה, וגם – "חילול השם" שיבוא בעקבות כך – מה יהא עליו?..

שיקול זה האחרון הכריע אצלו את הכף, ובלית ברירה הבליג על הכול ונסע לאיזביצה.

והנה, בהיכנסו לחדר הרבי מאיזביצה, וסח בקודש את דאגתו מן המצב בעניינו, פונה אליו הרבי בשאלה:

– "האם בכוונתך לחדש את נסיעותיך לכאן, כבימי קדם?"

– "לא", השיב החסיד בגילוי לב. "מה אעשה, ודרכי הרבי מאז לא נשאו חן בעיניי"..

– "זמה תאמר, באם תבוא לך ישועה על ידי?" – מקשה הרבי.

– "אז אומר, כי אלה מעשי כשפים".."!, השיב החסיד בכנות מדהימה בפשטותה..."

עמד הרבי הקדוש מאיזביצה על הכנות העמוקה שבדבריו, ונתפעל מאד מ"מידת האמת" שבערה בקרב אותו חסיד: הנה, למרות כי גורלו הכלכלי בעצם עומד כעת על כף המאזניים, ובשל כך אף נאלץ להגיע במיוחד הנה לבית הרבי; מכל מקום – שקר בנפשו, את זאת לא יעשה! נוכח אפוא הרבי לראות, כי כל דבריו של אותו חסיד – באמת ובתמים נאמרו ולא לקנטר חלילה, ומעשיו הינם לשם שמים.

"העתיר עליו אפוא הרבי הקדוש מאיזביצה מברכות קדשו, והבטיחו נאמנה כי בהמותיו יתקיימו מעתה, וכי עוד יתרבו כהנה וכהנה, והונו ירבה ויגדל. בנוסף לכך בירכו הרבי, כי יושע בעזרת השם גם בבן זכר (עד הנה רק בנות היו לו), אשר יגדל וייעשה תלמיד חכם מופלג!..."

סיים הרב הקדוש "הכהן" מלובלין את סיפור הדברים שאירע אצל רבו הקדוש מאיזביצה, כשהוא מפטיר לעבר משמשו בקודש:

– "ראה נא, יקירי: אנוכי בעצמי נוכחתי בחדרו של מורי הקדוש "בשעת מעשה", ושמעתי במו אוזניי את הבטחת קדשו החגיגית של הרבי. ובכן, דע לך: אברך זה, אותו ראית קודם ושנכנס לכאן, הינו לא אחר מאשר בנו של אותו חסיד שעמו אירע סיפור המעשה אצל מורי ורבי הקדוש זי"ע, ואשר עליו כיוון בהבטיחו לאביו נאמנה, כי יזכה לבן תלמיד חכם... ובכן, עז רצוני היה אפוא, בהזדמנות זו ובשעת הכושר

שבאה לידי כשאותו האברך בא לפניי כאן – להיווכח במו עיניי בקיום ברכת קדשו של מורי ורבי הקדוש, אשר בנוגע לקיום ברכות פי קדשו עד לאחת, אין אצלי אפילו ספק קל שבקלים!..

"ובכן: התבין כבר אפוא, מדוע שאלתיו לאותו אברך, האם הינו יודע היטב ללמוד?!...", סיים "הכהן" את דבריו, ופנה לחדר תלמודו...

*

כידוע ומפורסם ברחבי העולם החסידי והתורני, היה הגאון הקדוש הנודע, רבי צדוק הכהן מלובלין מחבר ספר "פרי צדיק" ועוד ספרים רבים ועמוקים, תלמיד מובהק של מרן רבינו הגאון הקדוש "מי השלוח" מאיזביצה.

דבקו של תלמיד גאון וקדוש זה, ברבו הקדוש, הייתה מן המפורסמות, ובמידה שאינה ניתנת לתיאור. כל מלה של רבו הקדוש, הייתה בשבילו "קודש קדשים". עד אחרית ימיו, לא פסק מלהזכיר מדברי קדשו בתורה ובחסידות, בנגלה ובנסתר, ופעם אחת אף מביאו בספרו הקדוש בלשון כזו: "וקבלתי ממני שנגלה לו מסוד ה' ליראיו!" (פרי צדיק, בקונטרס "קדושת שבת" הנספח לספר "פרי צדיק על בראשית").

רבי צדוק הכהן, מאז ומעולם נוהג היה לשאת ולתת בדברי תורה עם גאוני הדור, בהיותו בעצמו גאון בתורה ופלפול חריף. גם בשנות הסתופפותו בצל הקודש של מרן רבנו "מי השלוח" באיזביצה, נוהג היה מפעם לפעם להתפלפל בתורה עם רבה הנודע של לובלין עיר מגוריו, הלא הוא הגאון המפורסם רבי דוב בעריש אשכנזי זצ"ל, מחבר הספר הנודע שאלות ותשובות "נודע בשערים", שהיה מגאוני דורו המפורסמים.

הגאון רבי בעריש אשכנזי, שהיה רב "מתנגד", מעולם לא הצליח מצידו להבין ולתפוס, מדוע זה האברך הגאוני רבי צדוק הכהן, מכניע עצמו בדחילו ורחימו שכזה כלפי הרבי מאיזביצה.

פעם אחת, מספרים חסידים, לא התאפק הגאון, ופנה ישירות לרבי צדוק הכהן ב"שאלה":

– "למה לו למר לכתת רגליו לאיזביצה, ולהיכנע לרבי משם, האם אינכם "עולים עליו" בתורה!?"

– "וזאת, מניין לו למר? – מגיב רבי צדוק אף הוא בשאלה.

– "שואלים הינכם אותי, מהיכן לי? – השיב הגאון – אומר לכם רק זאת: כשבקרתם אצלי פעם, בנוכחותו של רבכם, ושאלה הלכתית ותורנית עלתה על השולחן, אזי אתם פלפלתם בחכמה, ואילו הרבי מאיזביצה כמעט ושתק לגמרי ולא השמיע דבר!

החזירו "הכהן":

– "שנינו לא פעם בגמרא בזה הלשון: "אביי ורבא דאמרי תרווייהו" (=אביי ורבא מסכימים שניהם), ומפיהם נמסר אך מילים ספורות, שורה אחת. והנה, על שורה אחת זו של אביי ורבא, בא הגאון המפורסם רבי יהונתן אייבשיץ, וכתב על זה ששה דפים גדולים של חידושים מפליאים. נו, היבוא מר ויגיד בעקבות כך, כי הגאון רבי יהונתן אייבשיץ ידע ללמוד טוב יותר מאביי ורבא, אך ורק משום שהם השמיעו את דבריהם במילים ספורות ואילו הגאון רבי יהונתן כתב בעניין ששה דפים מלאים בפלפול...!?"

כיוון שנוכח הגאון רבי בעריש אשכנזי כך, נענה באנחה ואמר לו לרבי צדוק:

– "אם הרבי מאיזביצה דומה בעיני מר כאביי ורבא – כי אז מה אני כי אוכל להתווכח עמו"...!

*

בהקשר לאותה נקודה, סיפר בהזדמנות כ"ק מרן אדמו"ר מהרא"י זללה"ה:

פעם ישב הגאון הקדוש רבי צדוק הכהן באסיפת רבנים, ובמהלכה ציטט "הכהן" מאמר בשם הגמרא, נענה אחד הרבנים ואמר, שאין גמרא שכזו. הביאו גמרא, חיפשו ולא הצליחו למצוא את הגמרא האמורה.

קם "הכהן" על רגליו, נענה ואמר:

– "אכן, אינני יודע כעת לומר היכן נמצאת גמרא זו. אך דעו נא רבותיי: מאמר זה, שמעתי מפיו של מורי ורבי הקדוש, רבנו מאיזביצה זכותו יגן עלינו; ויכולני לקבוע בוודאות, כי אילו היה מורי הקדוש חי בזמן התנאים, אזי היה תנא, ואם היה חי בזמן האמוראים, ללא ספק היה אמורא. לפיכך, אפשר בהחלט לצטט מימרה זו בתור "גמרא"!..."

*

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר מהרא"י זללה"ה, באחת משיחות קדשו:

אצל רבנו הקדוש בעל "מי השלוח" זי"ע, סדר הישיבה בזמן עריכת ה"שולחן הטהור" נקבע כך: במקום הראשון, בסמיכות לרבנו הקדוש – ישב בנו וממלא מקומו, ה"בית יעקב"; לאחריו, במקום השני – ישב תלמידו הרב הקדוש רבי לייבלי איגר מלובלין בעל "תורת אמת"; ואילו במקום השלישי – ישב תלמידו הגאון הקדוש רבי צדוק הכהן מלובלין.

פעם אחת – מספרים אצל חסידים – אירע, ונתאחר הרב ר' לייבלי איגר מלהגיע לשולחן הטהור, ובמקומו השני נתיישב הרב ר' צדוק הכהן. כשהגיע רבי לייבלי ל"שולחן", וראה שבמקומו יושב כבר רבי צדוק, אזי לא רצה לגרום לו לקום

ממקומו, ונתיישב אפוא מיד לאחריו במקום השלישי, במקומו הקבוע של רבי צדוק הכהן.

כיוון שהבחין בכך רבנו ה"מי השלוח", לא הייתה דעתו נוחה מכך ופנה לתלמידו רבי צדוק ואמר לו בהאי לישנא:

"אין הסדר כך! הסדר הנכון הוא: קודם-רבי לייבלי, ורק אחר כך-רבי צדוק!" - ואז כמובן, החליפו התלמידים הקדושים ביניהם בחזרה למקומם הקבוע.

כעבור עשרות בשנים ממעשה זה, לאחר הסתלקותו לגנוזי מרומים של הרב הקדוש רבי לייבלי איגר זי"ע, בשנת תרמ"ח, כשמילא אחריו בקודש (אצל חלק ניכר מן החסידים) הגאון הקדוש רבי צדוק הכהן מלובלין, אמרו אז חסידים הראשונים, שזכרו את מעשה המאורע אצל הרבי מאיזביצה:

"כבר אז, ראה רבנו הקדוש מאיזביצה באספקלריא המאירה שלו, כי סדר הנהגתם בקודש של תלמידיו הקדושים יהיה לפי הסדר הזה: תחילה - הרבי ר' לייבלי איגר מלובלין, ורק לאחר מכן - הרבי ר' צדוק, "הכהן מלובלין" ...!

*

עוד שח פעם כ"ק מרן אדמו"ר מהרא"י זללה"ה, באחת משיחות קדשו:

"אצל רבנו הקדוש בעל "מי השלוח" מאיזביצה אירע פעם, שבעת שיחת קדשו באמירת ה"תורה" אצל שולחנו הטהור, היה קהל חסידים רב מהרגיל ושרר שם דוחק גדול, מהחסידים שנדחקו בכל כוחם ויכולתם על מנת לקלוט היטב את ה"תורה" של הרבי אשר נאמר בקול נמוך, כ"מי השלוח ההולכים לאט" (כביטוי של הרב הקדוש הרבי ר' בונם מפשיסחא בנוגע לרבינו, עוד משנות צעירותו).

נענה הגאון הקדוש רבי צדוק הכהן, אשר ישב בסמיכות מקום בין הראשונים אצל רבינו הקדוש, וגער בחסידים:

"מה לכם, אברכים, שכה נדחקים אתם? והלוא הרבי מדבר בקול" ! (=ביידיש, כך זה נשמע: "יונגעלאט, פארוואס שטיפטן ענק זיך אזוי? די רבי רעדט דאך הויך!").

הדבר עורר תמיהה אצל החסידים: הלוא דרכו בקודש של הרבי הייתה לשאת דברו "בשקט" דווקא, ולא "בקול רם"? משנשאל על כך רבי צדוק לאחר ה"טיש", השיב בחכמתו:

"- רואה אני כי כלל לא ירדתם לכוונתי! שאלתי הייתה: מה לכם כי נדחקים אתם כל כך לשמוע את דברי הרבי: הלוא הרבי מדבר "גבוה", במושגים רמים הנשגבים מבינתכם, כך שבין כה וכה אין לכם כל השגה בדברי קדשו! ... (=ביידיש, המלים "רעדט הויך" הינן בעלות משמעות כפולה: מדבר "בקול רם"; וכן, "מדבר גבוה"..)

*

חסידים מספרים:

כשהגיע רבנו הקדוש אדמו"ר בעל "תפארת יוסף" זצ"ל לעיר לובלין על מנת להשתתף בהלווייתו של הגאון הקדוש רבי צדוק הכהן מלובלין (נפטר יג אלול תרס), פגש באחד מישישי החסידים, מתלמידיו של רבנו הקדוש אדמו"ר הזקן מאיזביצא בעל "מי השלוח", אשר דבק לאחר פטירתו בהרב הקדוש רבי לייבלי אייגר מלובלין בעל "תורת אמת" (תלמידו הגדול של רבנו הקדוש מאיזביצא זי"ע), ואחר כך משנפטר בעל "תורת אמת", דבק באדמו"ר הקדוש הכהן זצ"ל מלובלין.

אמרו, כי אותו חסיד ישיש, בשעתו היה עוד בקוצק, ולאחר מכן, כאשר פירש רבנו "מי השלוח" מקוצק וייסד את חצר קדשו באיזביצא, הצטרף אף הוא עם רבו לאיזביצא והיה לחסיד בלב ונפש אצל רבו הקדוש, והרווה את נפשו במעיינות תורתו.

פנה אליו רבנו אדמו"ר בעל "תפארת יוסף", וביקש מעימו כי ישמיע באוזניו דבר מה מזקנו רבנו בקדוש בעל "מי השלוח" זצ"ל.

נענה החסיד הישיש, וכה סיפר:

"מהרבי הקדוש בעל "מי השלוח" זי"ע, יודע לבטח הרבי שליט"א הרבה יותר טוב ממני. אולם, אספר לכם דבר מה, מן התקופה הראשונה להנהגת קדשו של הרבי באיזביצא.

"היינו אז דבוקים מאד בלב ונפש ממש אל רבנו הקדוש מאיזביצא. שהינו אז, כמנהגם של החסידים הראשונים בימים הקדומים ההם, בבית מדרשו של הרבי למשך חודשים ארוכים, מבלי לחזור הביתה. פשוט, שכחנו מהבית! בימים – עמלנו "על התורה ועל העבודה", ואלו בלילה – הרי עד שהתפללנו תפילת ערבית ונחנו קמעה, אזי חזרנו תיכף לבית המדרש, על מנת להקשיב ולשמוע בשקיקה מן המעיינות הנובעים דברי אלוקים חיים מפי רבנו הקדוש זי"ע, בשיעורים המפורסמים שהיה משמיע הרבי בקדשו משעת חצות לילה ואילך, על סדר מסכתות הש"ס, בפנימיות ובחסידות, באריכות יתירה ובעמקות ובמתקנות רבות, דבר יום ביומו. אחרי השיעור, פרשנו לרוב ב"חברותא" על מנת לחזור ולהבין את דברי השיעור אשר הנחילנו רבנו הקדוש בחוכמתו ובהעמקתו הנודעת, וכך דיברנו בתורה ובחסידות עד כי עלה עמוד השחר.

"והנה, היה שם בינינו חסיד זקן מאד מן העיר "טומשוב" (עיר הולדתו ומוצאו של רבנו הקדוש), אשר הכיר את הרבי מנעוריו ונסע עימו הרבה פעמים מטומשוב לפשיסחה, אל הרבי הקדוש רבי בונים מפשיסחה זי"ע.

"סיפר לנו אפוא החסיד הזקן הנ"ל:

"פעם, בעת שנסע עם רבנו הקדוש לפשיסחה, פגשו באכסנייה בדרך חסיד ישיש שסיפר לנו מן החסידים הראשונים, שהתבטאו ואמרו כך:

– "רבי הזוכר את החסידים, עדיין אין זה אומר הרבה. העיקר, כי החסיד יזכור את הרבי!"

–"רבי המקפיד על חסיד, עדיין אין זה אסון, שהרי עלול הוא להיטיב את דרכו. אולם חסיד המקפיד על רבו, מסכן הינו, שכן עלול הוא לאבד בכך את שני העולמות גם יחד!"

"כשיצאנו יחד הרבי בעל "מי השלוח" זי"ע – המשיך החסיד לספר – מעיר ווענגרוב לאיזביצא, כאשר אז קבע הרבי את מושבו בעיר איזביצא, אזי נדחקתי קרוב אל הרבי בעל "תפארת יוסף" זצ"ל אשר פנה אלי באותה שעה ושאל:

"האם זוכר אתה את שאמר אז באוזננו אותו חסיד זקן? צריכים לזכור זאת!"...

*

כתב בספר "זיכרון לראשונים" מאת הגה"צ רבי ירוחם ליינער זצ"ל:

זקני רבנו הקדוש "מי השלוח" זי"ע, דרכו והנהגתו בקודש הייתה שלא להניח עצמו בעת שנתו בכל גופו על המיטה, אלא רק הניח עצמו לרוחב המיטה, ואת רגליו הקדושות השעין על הארץ, וכך גם שעות שנתו המעטות.

פעם אירע בשנים הראשונות, בעת שעדיין שהה בבית מדרשה של קוצק בין בני החבריה הקדושה, והנה נכנס אליו ידידו הגדול הגאון הקדוש בעל "חידושי הרי"ם" מווארשה. שני האריות הללו דיברו ושחו עמוקות בדברי תורה. והנה, לאחר שעות מספר, השכיב עצמו מעט רבנו זי"ע על מיטתו שעמדה בחדר, כאשר רגליו שעונות על הקרקע, כאשר תוך כדי הדברים נעצמו שמורות עיניו וחטפתו תנומה.

תוך כדי כך יצא, כי רבנו השעין את רגלו האחת על ברכי הרי"ם זצ"ל, והנה נדהמו הנוכחים בחדר לראות, כי בעל "חידושי הרי"ם" בכל אותה העת לא קם ולא זע כמלוא הנימה מחמת כבוד רבנו אשר כה יקר היה בעיניו, עד כי הקיץ רבנו בעל "מי השלוח" זי"ע מעצמו מתנומתו. ויהי לנס!

(על פי "דור ישרים" ו"זכרון לראשונים")

*

אודות שנות שהותו של רבנו הקדוש מאיזביצא בצל קדשו של רבו הקדוש הרבי ר' **בונים מפשיסחה**, נשאר בידינו עובדות מהימנות שמעידים כמאה עדים על גודל חביבות רבו הקדוש לתלמידו הגדול והערכת קדשו אליו.

כך מסופר בפי החסידים, כי פעם בעת אחת מנסיעות רבנו הקדוש מפשיסחה זי"ע לאחת מערי הסביבה, נטל עמו כמה מבני החבריה הקדושים, כאשר רבנו נמנה עמם.

לעת לילה, נקלעו למקום כפרי מסוים, ששם המקום היחיד שבו יכלו להניח עצמם קמעה לצורך מנוחה, היה בתוך מתבן (מחסן של תבן כנהוג בכפרים ההם). פקד אפוא הרבי הקדוש על תלמידו הנאמן רבנו, כי יעמוד במשך כל הלילה סמוך לפתח המתבן. רבנו, כתלמיד נאמן ומסור שדברי הרבי היו עבורו כמצוות קודש, אכן מילא אחר פקודת קדשו של רבו הקדוש, מבלי לשאול כל שאלות.

למחרת בבוקר, לחש הרבי הקדוש מפשיסחה באוזני אחד מן התלמידים, כי בכוונה העמידו לרבנו בפתח בית התבן לאורך הלילה, על מנת כי ישמש למקום כעין "מזוזה" למשך שהותם במקום!

("זיכרון לראשונים")

*

אודות ספר הקדוש "מי השלוח"

הספר הקדוש "מי השלוח", המכיל אך מקצת מן המקצת מתורתו של רבנו הקדוש זי"ע אשר כידוע היה כמעין הנובע ממש, נדפס לראשונה ויצא כידוע על ידי רבנו אדמו"ר הקדוש בעל "אורחות חיים" זי"ע, בהיות רבנו הא"ח אך כבן עשרים בלבד.

ספר קדוש זה כונה על ידי רבנו בעל "אורחות חיים" בשם "מי השלוח", מבלי נתינת טעם כלשהו לשם זה. רבים היו שסברו מתחילה, כי בשם הספר טמון רמז לשם קדשו של רבנו זי"ע בראשי תיבות (=מ"י - "מרדכי יוסף").

ואולם, רק כחלוף עשרות בשנים מאז הופעת הספר ויציאתו לאור לראשונה (הספר יצא בשנת תר"ך לפ"ק), כאשר רבנו הקדוש בעל "אורחות חיים" זי"ע הוציא לאור באחרית ימיו את הספר הקדוש "בית יעקב" על חומש בראשית מאת אביו מרן הקדוש מאיזביצא - אזי נחשף לראשונה טעם קריאת הספר בשם "מי השלוח", כאשר רבנו בעל "אורחות חיים" זי"ע מעיד בקדשו כי כה שמע מפ"ק זקנו מרן זללה"ה, וכלשונו:

אהל מרן רבנו הקדוש בעל "מי השלוח" זי"ע באיזביצא

כפי שהוא נראה כיום

ספר
מי השלוח
 חלק שני

נאסף ונלקט מאשר נזכר ממאמרי כבוד אדונינו הרב הגאון
 הקדוש החסיד מורנו ורבינו מרדכי יוסף זללה"ה מאיזביצא בו
 הרב הגדול הצדיק המקובל מוהר"ר יעקב זללה"ה נוטאמאשאוו
 ואחרי האספו ונלקח ארון הקודש נלקט שנים ושלושה גרגרים
 ונחקה בעט ברזל למען ישאר ברכה להתבשם מדבריו הקדושים
 ולרווח צמאון שוקקי דבריו ולמלאות רצון שוקדי מאמרי
 הקדושים

לובלין

בדפוס הנגידיה האלמנה

מרת יחיה תחי' אשת המנוח ר' יעקב ז"ל הערשענהארן.
 ור' שלמה שמעון נ"י שטרייזבערגער.

שנת תרפ"ב לפ"ס

SEFER MAJ HASZYŁOACH

t. j.

woda z rzeki Syloach Komentarz do Bidlji i Talmudu

Rabina M. J. LAJNERA z Izbicy.

druk N. Heiszenhoin i Sz. Sz. Strajzberger

w Lublinie, 1922.

שער הספר "מי השלוח" חלק שני (לובלין תרפ"ב)

"גם סיפר, שאמר עליו [רבנו הקדוש רבנו הרבי ר' בונים זללה"ה מפשיסחה] שהוא כ"מי השלוח" ההולכים לאט [=מלשון הכתוב (ישעיה ו) "יען כי מאס העם הזה את מי השלוח ההולכים לאט"], וחופר בעומק מעמקים. אשר גלל זה נקרא ספרו הקדוש "מי השלוח". (=ע"כ לשון קדשו של רבנו זללה"ה)

**רשמי קודש מהשתטחות קבוצה מאנ"ש חסידי ראדזין
על ציון רבנו הקדוש בעל "מי השלוח" זי"ע בעיירה איזביצא**

בראשות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ביום כ"ט באייר תשפ"ב

"איזביצא!"

"איזביצא!" זה השם בלבד, מעביר בך צמרמורת. הלוא זוהי ערש מכורתה של החסידות המקודשת והנערצת, של שושלת הקודש המפורסמת והוותיקה לבית 'איזביצא ראדזין!' זוהי 'איזביצא' אשר שמעה יצאה קום בכל הארץ, ולשמע שמה חרדו הלבבות והתחממו הנפשות. נהרות של קדושה, אוקיינוסים של חכמה, כבשן צרוף לעבודת ה', לתורה ולתפילה, באספקלריה המאירה של רבותינו הקדושים זי"ע.

כאן החלה הנהגתו הנאדרת בקודש של מרן הקדוש רבנו מרדכי יוסף זי"ע בעל ה"מי השלוח", לפני למעלה ממאה ושמונים שנה, בשנת ת"ר. כאן, בין כותלי בית מדרשו של המורה הדגול הרבי הקדוש מאיז'ביצא, הסתובבו שרפים כדוגמת הרה"ק רבי לייבלי אייגר מלובלין בעל ה"תורת אמת", והרה"ק 'הכהן' מלובלין בעל 'פרי צדיק'. כאן 'הרביצו תורה לרבים' (=כלשון רבנו הב"י) רבותינו המאורות הגדולים, הרה"ק בעל "מי השלוח", והרה"ק בעל "בית יעקב" מאיזביצא, זכותם הגדולה תגן עלינו אמן.

כיום 'איזביצא' זו אין בה כלום. שלט בפולנית izbica lubelski, וזה הכול. מלפנים הייתה 'איזביצא' עיירה בעלת רוב יהודי, ואף כנסייה לא קבעה בה מושבה. אבל כל זאת נחלת העבר. באיזביצא זו התקיים בימי המלחמה גטו ידוע לשמצה, מן האיומים ביותר בסביבה. דם ישראל נשפך בה כמים, ואף אלפי יהודים נדחסו לתוכה מכל אזור לובלין.

בית העלמין היהודי, הממוקם על פני גבעה סמוכה, חרב ונהרס בידי הקלגסים הגרמניים ימ"ש, שעקרו את מצבותיו וניפצום לכל עבר. חלק מהם נלקחו לרצף את בתי וחצרות העיירה, ואת חוף נהר ה'סטאק' הזורם בקרבת מקום. איזביצא, לא עוד.

לאחר המלחמה, יצאו ניצולים בודדים לפקוד את בית הקברות היהודי, אולם מלבד שברי מצבות בודדים הפזורים כדומן על פני השדה, מאומה לא נמצא שם. במרוצת השנים, נרתמו בני משפחת 'ליינר' מארצות הברית, מנכדי הגה"ק בעל "מי השלוח", ובעזרת גויים מקומיים הקימו ושיפצו מחדש את 'אהל' בעל

'מי השלוח' במקום שלפי המשוער עמד שם מלפני המלחמה. את ה'אהל' הרכיבו, מעשה חרש אבן, מעשרות ומאות שברי מצבות שנמצאו בסביבה, כשחלק מהם עוד ניתנים לקרוא בשמותיהם.

במשך השנים האחרונות הפך המקום ונהיה ל'תל תלפיות' לתפילה והתייחדות, בפרט לקבוצות וליחידים המתחממים לאור תורתה של בית 'איזביצא ראדזין', המוסיפה לשלוח קרני אורה ולהפיץ מזיווה הזך על פני הארץ. למקום זה נהרה הקבוצה עתה, בדרכה חזור מן העיירה 'וולודאבה'. 'וולודבה-איזביצא'. סגירת מעגל בין ציוני מצבות רבותינו הקדושים, מעת ייסוד החסידות באיזביצא, עד שקיעת שמשו בוולודאבה..

למקום זה הגיעו אנשי הקבוצה, לאחר מסע כשעה, קרוב לשעה 6.30 בערב. עלו בגבעה, נכנסו לתחום בית העלמין שרובו ככולו נחרש, ותיכף נגלה לעין הבית והאהל, הנבנה כאמור משברי מצבות.. נכנסו הכול בחרדת קודש למקום האהל, כאן שפכו בני החבורה צקון לחשם לפני ארון הקודש, המונח מאחורי גדר של ברזל במתחם ה'אהל', כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר פרקי תהלים פסוק בפסוק, והקריא שם 'קוויטלך'. כן רשמו כל אחד פתקאות להיושע בדבר ישועה ורחמים, והניחו על גבי הקבר. הדליקו נרות נשמה, והרה"ח ר' ישראל מאיר טננבוים שיחי', אחד מבני החבורה מחשובי אנ"ש, ונכד רבנו הקדוש בעל 'מי השילוח' זי"ע, אמר קדיש בהתעוררות רבה ליד קבר רבנו.

מרן אדמו"ר שליט"א נשא כאן דברים קצרים, ובתוך דבריו הזכיר כי 'אין עושים נפשות לצדיקים, דבריהם הם זיכרונם', ודברי תורת מרן הקדוש זי"ע נהגים כידוע בחיבה עצומה בפי רבבות ואלפים בעולם היהודי, והינם בבחינת 'דברי אלוקים חיים' המחיים נפשות בני ישראל ומגיהים צרי ומזור למכאובי הלבבות, ומורים הדרך להידבקות בהשי"ת, והליכה באורחות התורה והמצוות כנמסר מדור לדור.

כמו כן עמד כ"ק מרן שליט"א בדבריו אודות התופעה יוצאת הדופן שנתקלו בה בני החבורה, בקימומו של אהל רבנו המחודש והמשופץ לאחר השואה, מחילוקי אבנים דקות ופיסות שברי מצבות של אחב"י שנשתיירו מפוזרים באזור, כשהדבר בולט לעין כל. והזכיר, שלפי המבואר בספרים הקדושים, הצדיק הינו מעין 'נשמה כוללת' של בני ישראל, ועובדה זאת בולטת כאן, בנסיבות טראגיות אמנם, בהיות האהל שעל פני מקום קבורתו המשוער של מרן מורכב כולו משברי מצבות, שנותצו בידי הזדים, שהם מהווים מעין 'שמות בני ישראל' שהיו מורכבים על פני חושן המשפט, שאותו נשא הכהן הגדול על ליבו תמיד. ויהי הדבר לעילוי נשמת טמוני העפר מאחב"י, ונשמות הקדושים שנטמנו במקום הקדוש הזה בשנות השואה. הי"ד.

עם היציאה מבית העלמין באיזביצא, נוכחו הכול כי העריב שמש, נעמדו אפוא סמוך לכביש לפני האוטובוס, והתפללו תפילת מנחה בציבור. לאחר התפילה, נכנסו כולם חזרה והתרווחו באוטובוס, כשהם עמוסים בחוויות קודש ממסע היום, כשבלב מפעמת תקווה איתנה שנתקבלו התפילות והבקשות לפני אדון כל וימלא ה' כל משאלות ליבנו לטובה בדבר ישועה ורחמים לכלל ולפרט.

למעלה: קבוצה מאנ"ש שי' בראשות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בתפילה על ציון רבנו הקדוש בעל "מי השלוח" זי"ע. למטה: כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בצאתו מבית החיים בעיירה איזביצא לאחר תפילה באהל מרן רבנו הקדוש בעל "מי השלוח" זי"ע

